

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Budžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-11-09 Nr. (1.1.3-141)10-7945

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 1, 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektą (toliau – projektas), Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos biomedicininio tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 5 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – įstatymų projektai). Projektai patikslinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės Teisės grupės 2018 m. spalio 16 d. išvadoje Nr. NV-2748 pateiktas pastabas. Patikslinti projektai darbo tvarka derinti su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

Įstatymų projektai teikti derinti Teisingumo, Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoms, Lietuvos bankui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Valstybinei akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos gydytojų sąjungai, Lietuvos draudikų asociacijai, Lietuvos pacientų forumui, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos odontologų rūmams, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijai, Lietuvos ligoninių asociacijai, Lietuvos slaugytojų vadovų sąjungai, Lietuvos pacientų forumas, Lietuvos Respublikos odontologų rūmai, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacija, Lietuvos ligoninių asociacija ir Lietuvos slaugytojų vadovų sąjunga pastabų nepateikė. Dėl kitų institucijų pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Įstatymų projektų tikslas – sudaryti sąlygas pacientams, kurių sveikatai padaryta žala teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas, greičiau ir paprasčiau gauti žalos atlyginimą ir lėšas bei laiką skirti sutrikdytai sveikatai susigrąžinti (įgyvendinti žalos be kaltės modelį), taip pat sudaryti sąlygas, skatinančias atskleisti asmens sveikatos priežiūros specialistų klaidas ir imtis priemonių, kad jos nesikartotų.

I. Sprendžiama problema	<p>1) Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu (toliau – įstatymas) nustatytas žalos pacientų sveikatai, kilusios dėl netinkamo asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, atlyginimo procesas yra pakankamai ilgas ir sudėtingas, todėl žalą patyrę pacientai ne visada ryžtasi juo pasinaudoti;</p> <p>2) žala pacientų sveikatai atlyginama sąlyginai nedaugeliu atvejų, kadangi tam, kad ji būtų atlyginama, būtina nustatyti visas civilinės atsakomybės sąlygas. Neretai būna sudėtinga nustatyti kaltą asmenį, nes žalos priežastys būna sisteminės. Todėl pacientams padaryta žala lieka neatlyginta, ir tai skatina pacientų nepasitikėjimą asmens sveikatos priežiūros specialistais ir visa sveikatos priežiūros sistema;</p> <p>3) teisminių procesų dėl žalos pacientų sveikatai atlyginimo ir galimybės nustatčius medicinos, slaugos ar akušerijos praktikos klaidas iškart prarasti medicinos, slaugos ar akušerijos praktikos licenciją grėsmė skatina sveikatos priežiūros specialistus neatskleisti savo klaidų, tai trukdo analizuoti jų priežastis ir iš jų mokytis siekiant geresnės asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės, taip pat</p>
-------------------------	---

	skatina gynybinę mediciną – perteklinių tyrimų ir kitų procedūrų skyrimą, siekiant apsisaugoti nuo galimų klaidų ir teisminių ginčų.
II. Siūlomos priemonės	<p>1) Nustatoma, kad prašymai atlyginti paciento sveikatai padarytą žalą (turtinę ir neturtinę) teikiami Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijai (toliau – Komisija), kuri sprendimą atlyginti žalą priima nevertindama ją padariusio sveikatos priežiūros specialisto veikos teisėtumo ir kaltės (įdiegiamas žalos atlyginimo be kaltės modelis);</p> <p>2) nustatomi žalos atlyginimo kriterijai bei atvejai, kada žala neatlyginama;</p> <p>3) panaikinama pareiga asmens sveikatos priežiūros įstaigoms (toliau – ASPĮ) draustis privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu ir nustatoma, kad žala pacientų sveikatai atlyginama iš Vyriausybės įgaliotos institucijos valdomos sąskaitos (toliau – sąskaita);</p> <p>4) nustatoma, kad sąskaitos lėšos būtų kaupiamos iš ASPĮ įmokų bei nustatomas jų dydis (0,3 proc. metinių ASPĮ pajamų);</p> <p>5) sutrumpinami prašymų nagrinėjimo Komisijoje terminai (2 mėn., patęsimas negalimas), sumažinamas dokumentų, kuriuos pacientas turi pateikti Komisijai, kiekis (pacientas nebebus įpareigotas pateikti įrodymus, kurie patvirtintų prašyme atlyginti žalą išdėstytas aplinkybes);</p> <p>6) aiškiai nustatoma Komisijos sudėtis (atitinkamoms institucijoms ir organizacijoms atstovaujančių asmenų skaičius, jų kvalifikacija, skyrimo ir įgaliojimų pasibaigimo pagrindai) ir Komisijos narių atlyginimo tvarka;</p> <p>7) nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai Komisijai ekspertines išvadas teikiantiems specialistams (ekspertams), jų skyrimo ir atlyginimo jiems tvarka;</p> <p>8) nustatoma Komisijos pareiga kasmet teikti ir skelbti savo veiklos ataskaitą apie nustatytų žalų skaičių, dažnumą, pobūdį, žalų dydžius. Tuo pagrindu bus atliekamos žalų priežasčių analizės ir ieškoma sprendimų, kad jos nepasikartotų;</p> <p>9) tikslinamos įstatymo nuostatos, kad jos neprieštarautų 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL 2016 L 119, p. 1) nuostatomis;</p> <p>10) Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad gydytojui, slaugytojui ar akušeriui antrą kartą per metus padarius atitinkamos praktikos klaidą, jo licencija būtų ne panaikinama, o tik sustabdoma, ir jis būtų įpareigojamas tobulinti kompetenciją.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>ASPĮ (visos bendrai) įmokoms į sąskaitą papildomai turės skirti 639 525 eurus per metus. Įvertinus jų turimų sutarčių su teritorinėmis ligonių kasomis kiekį, manytina, kad įstatymui įgyvendinti reikės apie 500 000 eurų PSDF biudžeto lėšų per metus (iš minėto bendro 639 525 eurų poreikio).</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į tai, kiek pacientų skųs Komisijos sprendimus teismui, Sveikatos apsaugos ministerijoje gali prireikti steigti papildomus darbuotojų (teisininkų), kurie atstovautų Komisijai teisme, etatus. Jų kiekis priklausys nuo skundų teismui skaičiaus, todėl tiksliai apskaičiuoti tam reikalingas lėšas nėra galimybės. Vieno Sveikatos apsaugos ministerijos teisininko atlyginimas (be priedų ir priemokų), neatskaičius mokesčių, sudaro 927,5 euro (11 130 eurų per metus).</p> <p>Detalūs sąskaitos funkcionavimo kaštai pateikti aiškinamajame rašte.</p>

IV. Nauda visuomenei	<p>1) pacientams, patyrusiems žalą sveikatai dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, bus paprasčiau gauti žalos atlyginimą – nebereikės įrodinėti žalą padariusio asmens sveikatos priežiūros specialisto veikos neteisėtumo ir kaltės, todėl sumažės poreikis naudotis advokatų paslaugomis ir su tuo susijusios pacientų išlaidos; žala bus atlyginama greičiau dėl sutrumpinto prašymų atlyginti žalą nagrinėjimo termino Komisijoje;</p> <p>2) esant nesudėtingam žalos atlyginimui, tikėtina, sumažės skundų teismui dėl žalos atlyginimo ir su tuo susijusios pacientų išlaidos (pacientai turėtų būti suinteresuoti greitai, lengvai ir pigiai gauti žalos atlyginimą, o ne gaišti laiką teisme);</p> <p>3) kadangi visus skundus nagrinės Komisija (šiuo metu dalį skundų nagrinėja draudimo įmonės), pagal jos ataskaitas bus analizuojamas žalų pobūdis, dažnumas ir priežastys ir imamasi veiksmų jų išvengti ateityje. Dėl to gerės asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;</p> <p>4) bus taupomos PSDF biudžeto lėšos, kurios šiuo metu skiriamos pertekliniams tyrimams, konsultacijoms ir pan., kadangi asmens sveikatos priežiūros specialistai, pasitikėdami savo žiniomis, galės jų neskirti, nebijodami galimų ieškinių dėl žalos rizikos (žala bus atlyginama iš sąskaitos);</p> <p>5) tikėtina, kad didės pacientų pasitikėjimas asmens sveikatos priežiūros specialistais ir sveikatos sistema, nes atlyginus ASPI padarytą žalą paciento sveikatai neliks priešiško ir skolos jausmo tarp ASPI ir paciento.</p>
----------------------	---

Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu ir Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 5 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma suderinti Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo ir Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo nuostatas su projektu siūlomomis nuostatomis.

Įstatymų projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektus tiesiogiai rengė Sveikatos apsaugos ministerijos Teisėkūros ir teisinio vertinimo skyriaus (vedėja Rita Cicėnienė tel. 2661423, el. paštas rita.ciceniene@sam.lt) vyriausioji specialistė Aušrinė Storpirstienė (tel. 219 3319, el. paštas ausrine.storpirstiene@sam.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 1, 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 5 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 5 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 1, 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas, 7 lapai.

3. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 1, 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 9 lapai.

4. Lydimieji įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 8 lapai.

5. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 20 lapų.

6. Įstatymų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

7. Įstatymų projektų derinimo pažyma, 17 lapų.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga

Aušrinė Storpirstienė, tel. (8 5) 219 3319, el. p. ausrine.storpirstiene@sam.lt